

Bruxelles, 18.5.2016
COM(2016) 263 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

**privind opțiunile pentru un sistem UE de etichetare ecologică pentru produsele
pescărești și de acvacultură**

1. INTRODUCERE

Astfel cum se prevede la articolul 36 din Regulamentul (UE) nr. 1379/2013 privind organizarea comună a piețelor în sectorul produselor pescărești și de acvacultură¹, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport de fezabilitate privind opțiunile pentru un sistem de etichetare ecologică pentru produsele pescărești și de acvacultură.

Pentru pregătirea prezentului raport, a fost comandat un studiu care să analizeze etichetele ecologice existente și alte forme de comunicare a informațiilor referitoare la mediu. Această analiză a fost completată, de asemenea, cu o consultare publică și cu interviuri directe cu părțile interesate².

Prezentul raport descrie contextul în care au fost elaborate etichetele ecologice în sectorul pescăresc și al acvaculturii. Sunt prezentate inițiativele publice și private relevante la nivel european și internațional privind mențiunile de mediu afișate în mod voluntar. Raportul descrie situația de pe piața pentru produsele cu etichetă ecologică, precum și principalele probleme evidențiate cu privire la etichetele ecologice. În final, raportul identifică domeniile de acțiune posibilă în relație cu un sistem de etichetare ecologică pentru produsele pescărești și de acvacultură și evaluează fezabilitatea acestora.

2. CONTEXT

Politica comună în domeniul pescuitului (PCP) urmărește să asigure că activitățile de pescuit și de acvacultură contribuie la sustenabilitatea socială, economică și de mediu pe termen lung.

Etichetele ecologice reprezintă o formă de informare voluntară pentru consumatori. Elaborarea de etichete ecologice nu se aplică exclusiv activităților de pescuit și acvaculturii. În ultimii douăzeci de ani, au fost elaborate sisteme publice și private de etichetare ecologică în mai multe domenii. Sistemele din sectorul activității forestiere³ și cel al agriculturii generale⁴ prezintă diferențe în ceea ce privește conceperea și cerințele în comparație cu sistemele pentru activitățile de pescuit și acvacultură și nu sunt comparabile în ceea ce privește standardele. În ceea ce privește prezența pe piață, principalele etichete ecologice pentru produsele pescărești și de acvacultură sunt similare unor etichete private precum cele utilizate

¹ Regulamentul (UE) nr. 1379/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 privind organizarea comună a piețelor în sectorul produselor pescărești și de acvacultură, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1184/2006 și (CE) nr. 1224/2009 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 104/2000 al Consiliului, JO L 354, 28.12.2013, p. 1–21.

² http://ec.europa.eu/dgs/maritimeaffairs_fisheries/consultations/eco-label/index_en.htm

³ De exemplu, Consiliul de administrare a pădurilor (*Forest Stewardship Council* - FSC) sau Programul pentru aprobarea sistemelor de certificare în domeniul forestier (*Programme for the Endorsement of Forest Certification* - PEFC).

⁴ De exemplu, comerțul echitabil sau Masa rotundă pentru sustenabilitatea uleiului de palmier (*Roundtable on Sustainable Palm Oil* - RSPO).

pentru activitățile forestiere, chiar dacă nivelul de recunoaștere a siglei poate că este mai scăzut.

În ceea ce privește recunoașterea sistemelor de către guvern, sectoarele respective nu prezintă nicio diferență față de situația curentă din sectorul pescăresc și al acvaculturii, și anume nu există niciun regulament UE specific, care li se aplică în prezent, cu excepția certificării organice. Se aplică principiul general aplicabil informării voluntare a consumatorului, care prevede ca mențiunile să fie clare și verificabile.

Conform definiției oferite de Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO), etichetele ecologice permit unui produs să poarte o siglă sau o indicație care certifică conformitatea producerii acestuia cu standardele de conservare și de sustenabilitate. Certificarea este efectuată de către o parte terță pentru a oferi asigurări că procesul de producție este conform cu cerințele specificate. Pentru a se asigura că produsele cu etichetă ecologică care ajung pe piață provin din surse certificate, vor fi puse în aplicare măsuri pentru a garanta trasabilitatea, atât pentru produse, cât și pentru certificarea acestora.

Etichetarea ecologică în sectorul pescăresc a început în anii 1990. În timp ce acvacultura organică este reglementată în UE⁵ din 2010, certificările pentru o agricultură durabilă au apărut la începutul anilor 2000 și se dezvoltă rapid. Etichetarea ecologică în cele două sectoare este diferită și abordează aspecte diferite în materie de sustenabilitate. În timp ce în sectorul pescăresc se pune accent în principal pe conservarea efectivelor, în acvacultură se pune accent în principal pe potențialele externalități negative generate de producție, cum ar fi perturbarea ecosistemelor naturale sau poluarea apei.

O caracteristică specifică a etichetelor ecologice pentru produsele pescărești și de acvacultură este aceea că majoritatea sunt private și internaționale și nu există aproape nicio etichetă publică care să fie conformă cu cerințele prevăzute pentru etichetele de mediu în conformitate cu standardul ISO14024 tipul I definit de Organizația Internațională pentru Standardizare (ISO) pentru etichete și declarații de mediu. În 2014, ISO a început, de asemenea, să elaboreze un standard privind cerințele minime pentru certificarea produselor care provin din pescuitul maritim sustenabil, care se așteaptă să fie publicat în perioada 2017-2018.

O definiție mai holistică a sustenabilității, care include, de asemenea, aspecte economice și sociale, a început recent să fie integrată în etichetele ecologice.

Etichetele ecologice funcționează într-un context în care consumatorii primesc o multitudine de mesaje cu privire la sustenabilitatea produselor pescărești și de acvacultură, inclusiv ghiduri ale consumatorilor, campanii ale ONG-urilor și coduri voluntare de conduită. Volumul total de informații privind sustenabilitatea a dat naștere la controverse și la un anumit grad de confuzie. Această problemă este evidentă, de asemenea, pe alte piețe. Întrucât consumatorii din UE se confruntă cu o abundență de etichete sau mențiuni de mediu, este adesea dificil pentru aceștia să facă diferența între produse și să aibă încredere în informațiile disponibile. În plus,

⁵ Regulamentul (CE) nr. 710/2009 al Comisiei de modificare a Regulamentului (CE) nr. 889/2008 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 834/2007 al Consiliului în ceea ce privește producția ecologică de animale de acvacultură și de alge marine JO L 204, 6.8.2009, p. 15-33.

mențiunile de mediu de pe produse nu îndeplinesc mereu cerințele legale privind fiabilitatea, exactitatea și claritatea.⁶

3. ACȚIUNI LA NIVEL EUROPEAN ȘI INTERNAȚIONAL CU PRIVIRE LA MENȚIUNILE AFIȘATE ÎN MOD VOLUNTAR

În ultimul deceniu, o serie de inițiative au fost lansate de Uniunea Europeană pentru a sprijini claritatea și credibilitatea mențiunilor afișate în mod voluntar, pentru a stabili instrumentele care permit consumatorilor să facă alegeri în cunoștință de cauză și pentru a asigura un nivel ridicat de protecție a consumatorului, promovând în același timp interesele consumatorului în conformitate cu articolul 169 din TFUE.

În ceea ce privește legislația UE, au fost adoptate dispoziții care se referă atât la conținutul mențiunilor, cât și la certificarea acestora de către părți terțe. Normele privind informațiile pentru consumatori care însoțesc produsele pescărești și de acvacultură au fost revizuite și permit furnizarea de informații despre mediu în mod voluntar, cu condiția ca acestea să fie clare, lipsite de ambiguitate și verificabile⁷. În paralel, au fost stabilite cerințe pentru acreditarea în domeniul certificării. Acestea includ condiția ca un singur organism național de acreditare să asigure controlul public al organismelor de certificare⁸.

Au fost elaborate, de asemenea, inițiative fără caracter legislativ pentru a oferi îndrumare cu privire la mențiunile afișate în mod voluntar. Abordarea UE privind sistemele de asigurare a durabilității și certificările privind comerțul echitabil a fost prezentată în 2009⁹. S-a evidențiat menținerea caracterului voluntar și neguvernamental al acestor sisteme, împreună cu importanța transparenței și a caracterului adecvat al informațiilor. Abordarea fără caracter legislativ a fost consolidată în Comunicarea privind politica în domeniul calității produselor agricole¹⁰. În plus, activitatea dialogului multilateral privind mențiunile de mediu va fi inclusă în documentul de orientare al Comisiei pentru a sprijini punerea în aplicare în domeniu a Directivei privind practicile comerciale neloiale¹¹. În paralel,

⁶ Studiu al pieței de consum privind mențiunile de mediu pentru produsele nealimentare: http://ec.europa.eu/consumers/consumer_evidence/market_studies/environmental_claims/index_en.htm

⁷ Regulamentul OCP, articolul 39 alineatele (1) și (4).

⁸ Regulamentul (CE) nr. 765/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iulie 2008 de stabilire a cerințelor de acreditare și de supraveghere a pieței în ceea ce privește comercializarea produselor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 339/93. JO L 218, 13.8.2008, p. 30-47.

⁹ Comunicarea Comisiei - „Contribuind la dezvoltarea durabilă: rolul comerțului echitabil și al sistemelor neguvernamentale de asigurare a durabilității comerciale. COM(2009) 215, 5.5.2009.

¹⁰ Comunicarea Comisiei privind politica în domeniul calității produselor agricole COM(2009) 234, 28.5.2009.

¹¹ Directiva 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori și de modificare a Directivei 84/450/CEE a Consiliului, a Directivelor 97/7/CE, 98/27/CE și 2002/65/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 al Parlamentului European și al Consiliului („Directiva privind practicile comerciale neloiale”) (Text cu relevanță pentru SEE), JO L 149, 11.6.2005, p. 22-39.

este promovată¹² stabilirea metodelor de măsurare a performanței de mediu a ciclului de viață și au fost adoptate orientări privind cele mai bune practici pentru sistemele de certificare voluntară a produselor agricole și alimentare¹³. Dialogul privind responsabilitatea socială a întreprinderilor¹⁴ continuă, de asemenea, între Comisia Europeană, statele membre, întreprinderi și alte părți interesate.

În plus, la cererea Parlamentului European, Comisia va lansa în 2016 un proiect-pilot pentru evaluarea mențiunilor afișate în mod voluntar pe produsele pescărești și de acvacultură. Acesta va explora măsura în care astfel de mențiuni sunt prezente pe produsele pescărești și de acvacultură și sunt conforme cu cerințele relevante.

Planul de acțiune al UE privind economia circulară¹⁵, care a fost adoptat recent, a subliniat din nou importanța de a permite consumatorilor să aleagă în cunoștință de cauză. Eticheta UE ecologică¹⁶ inclusă voluntar este revizuită în temeiul acestei inițiative.

Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO) a stabilit orientări recunoscute la nivel internațional privind etichetarea ecologică pentru activitățile de pescuit și acvacultură¹⁷, UE fiind implicată semnificativ în elaborarea acestora.

4. PIAȚA ETICHETELOR ECOLOGICE PENTRU PRODUSELE PESCĂREȘTI ȘI DE ACVACULTURĂ

În prezent, UE este cea mai mare piață pentru produsele pescărești și de acvacultură cu etichetă ecologică. Cu toate acestea, pătrunderea pe piață a produselor cu etichetă ecologică variază semnificativ în rândul statelor membre și se concentrează pe produsele congelate sau procesate. Principalii consumatori de produse marine

¹² Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu Crearea pieței unice pentru produse ecologice Facilitarea unei mai bune informări cu privire la performanța de mediu a produselor și a organizațiilor COM/2013/0196.

Unul dintre cele 26 de proiecte-pilot privind amprenta de mediu a produselor în curs de desfășurare se aplică produselor pescărești și de acvacultură.

¹³ Comunicarea Comisiei – Orientările UE privind cele mai bune practici pentru sistemele de certificare voluntară a produselor agricole și alimentare COM 2010/C 341/04.

¹⁴ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor. O nouă strategie a UE (2011-2014) pentru responsabilitatea socială a întreprinderilor COM/2011/0681.

¹⁵ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor. Închiderea buclei - Un plan de acțiune al UE pentru economia circulară COM/2015/0614

¹⁶ Regulamentul (CE) nr. 66/2010 al Parlamentului European și al Consiliului privind eticheta UE ecologică.
JO L 27, 30.1.2010, p. 1-19

¹⁷ Orientările FAO pentru etichetarea ecologică a peștelui și a produselor obținute din activitățile de pescuit maritim. Revizuirea 1. (2009), Orientări pentru etichetarea ecologică a peștelui și a produselor obținute din activitățile de pescuit în apele interioare (2011), Orientări tehnice privind certificarea acvaculturii (2011). De asemenea, FAO a discutat un proiect de decizie-cadru pentru evaluarea mecanismelor de etichetare ecologică în cadrul activităților de pescuit maritim și în apele interioare.

(consum pe cap de locuitor) nu sunt principalii cumpărători de produse care poartă eticheta ecologică. În țări precum Franța, Italia, Portugalia și Spania, unde consumatorii cumpără în principal produse proaspete, etichetele ecologice și certificările joacă un rol marginal¹⁸. În același timp, produsele cu etichetă ecologică au devenit bine stabilite în unele state membre, cum ar fi Germania și Regatul Unit¹⁹.

Numărul etichetelor ecologice rămâne relativ limitat în comparație cu alte instrumente de informare a consumatorului. Creșterea cotei de piață implică doar câteva sisteme de etichetare ecologică.

În prezent, principalele organisme private care se ocupă de etichetarea ecologică sunt MSC, care a declarat pentru 2014 certificarea a 8,8 milioane de tone de pește sălbatic capturat (reprezentând 10 % din debarcările globale), Friend of the Sea (FoS), pentru care datele disponibile din partea FAO sugerează certificarea a aproximativ 10 milioane de tone de produse în 2011, GLOBALG.A.P Aquaculture Standards, pentru care datele indică certificarea a peste 2 milioane de tone de produse în 2013, precum și Aquaculture Stewardship Council (ASC), care a declarat peste 400 000 de tone de produse certificate în 2014. Recent, producătorii din statele membre ale UE au demarat procesul de certificare pentru produsele lor, în special în ceea ce privește activitățile de pescuit, semnalând o nouă tendință pe piață, întrucât cele mai multe produse cu etichetă ecologică vândute în UE până atunci de import.

Aceste sisteme s-au specializat pe anumite grupuri de specii. În timp ce MSC s-a ocupat, în principal, de certificarea speciilor de coregon (certificând 45 % din capturile globale de coregon) și a peștilor pelagici mici, FoS s-a concentrat pe activitățile de pescuit care aprovizionează industria făinii de pește, dar și pe ton, creveți, midii și somon. În acvacultură, GLOBALG.A.P s-a ocupat, în principal, de certificarea speciilor de pangasius, tilapia, somon și creveți, iar ASC s-a concentrat pe aceleași specii, precum și pe moluște bivalve și păstrăv. Există semne că aceste sisteme încep să colaboreze în ceea ce privește criteriile comune și recunoașterea reciprocă.

În ultimii ani, unele țări au stabilit etichete ecologice publice pentru produsele pescărești și de acvacultură. Până în prezent, nu a apărut niciun sistem public de mare amploare ca o alternativă pentru certificarea privată. În UE, Franța a lansat la sfârșitul anului 2014 un sistem public de etichetare ecologică pentru produsele pescărești și de acvacultură. Este încă prea devreme pentru a prezice potențialul de piață al acestuia.

5. PRINCIPALELE PROBLEME CU PRIVIRE LA ETICHETELE ECOLOGICE

Au fost evidențiate trei probleme principale care au legătură cu etichetele ecologice existente în prezent pentru produsele pescărești și de acvacultură, și anume: (a) credibilitatea mențiunii, (b) confuzia ca urmare a multitudinii de mesaje și (c) intrarea pe piață, inclusiv costurile.

¹⁸ Cota de piață declarată de către Consiliul de administrare a mediului marin (Marine Stewardship Council - MSC) este de sub 1 %.

¹⁹ MSC declară o cotă de piață de peste 35 % în Austria, Belgia, Danemarca, Germania, Suedia, Țările de Jos și Regatul Unit.

- (a) Problema legată de credibilitate se referă la validitatea mențiunii făcute. Sistemele de etichetare ecologică reprezintă cel mai structurat tip de informare a consumatorului cu privire la aspecte de mediu. Credibilitatea se bazează pe structura sistemului, inclusiv standardele acestuia și transparența procesului de certificare.

Asigurarea credibilității este deosebit de importantă pentru comercianții cu amănuntul, întrucât reprezintă un element esențial al imaginii de marcă. Prin urmare, credibilitatea mențiunii influențează însăși credibilitatea comerciantului. Este interesant de notat faptul că o mare parte a produselor certificate nu sunt vândute cu o siglă, ceea ce face certificarea mai degrabă o caracteristică a relației dintre întreprinderi decât o formă de informare a consumatorului.

- (b) Confuzia este adesea asociată cu proliferarea percepută a etichetelor ecologice și cu tendința de a nu distinge etichetele ecologice de alte inițiative care au drept scop informarea întreprinderilor și a consumatorilor, cum ar fi ghiduri ale consumatorului sau campaniile ONG-urilor.

O a doua sursă de confuzie ar putea apărea ca urmare a diferențelor de conținut și domeniu de aplicare între etichetele ecologice. Această posibilă confuzie apare la toate nivelurile lanțului de aprovizionare. Este posibil ca producătorii să nu știe de la ce sistem de etichetare ecologică să solicite certificare, întrucât acest lucru depinde de alegerile comercianților și de caracteristicile specifice fiecărei piețe. La rândul lor, comercianții trebuie să selecteze etichetele ecologice care oferă cea mai bună asigurare pentru imaginea lor. În final, consumatorii poate nu sunt informați cu privire la ce anume reprezintă fiecare etichetă ecologică.

Având în vedere problema alegerii unui anumit aspect de mediu pe care să se concentreze informarea și a modului în care poate fi transmis mesajul, acest lucru poate conduce la certificări multiple și la mesaje diferite. Dezavantajul acestei situații este confuzia și ar putea conduce în final la costuri suplimentare pentru operatori și la neîncredere în mențiuni.

- (c) O a treia problemă se referă la intrarea pe piață și costurile pentru operatori. Certificarea în cadrul sistemelor de etichetare ecologică implică audituri, inspecții și evaluări. În plus, pot fi suportate alte costuri, de exemplu utilizarea siglei pentru eticheta ecologică. Acest proces implică sarcini și costuri administrative, care nu sunt reflectate în mod necesar în prețurile de vânzare pentru producător. Costul legat de certificare este de o relevanță deosebită pentru micii producători. Unele sisteme au folosit propriile resurse pentru a crea un program de informare, iar ONG-urile sprijină în mod activ certificarea pentru micii producători.

De asemenea, certificarea a devenit esențială pentru producători și comercianți pentru a putea vinde pe anumite piețe care altfel ar rămâne închise sau subevaluate.

În același timp, aceasta oferă o modalitate pentru producători de a-și diferenția produsele și de a accesa piețe noi.

6. POSIBILE ACȚIUNI DIN PARTEA AUTORITĂȚILOR PUBLICE

În ultimul deceniu, au fost dezvoltate inițiative la nivel european și internațional pentru a aborda mențiunile de mediu. Astfel cum s-a precizat la punctul 3 de mai

sus, aceasta include adoptarea de către UE a unei serii de acte legislative și de acte fără caracter legislativ.

În scopul analizei de fezabilitate, au fost identificate trei opțiuni de acțiune din partea UE: utilizarea eficientă a instrumentelor disponibile, stabilirea și posibila aplicare a cerințelor minime și stabilirea unei etichete ecologice la nivelul întregii Uniuni.

6.1. Opțiunea nr. 1: Nicio schimbare: legislația actuală și utilizarea eficientă a instrumentelor disponibile.

O opțiune pentru o acțiune UE în domeniul etichetelor ecologice pentru produsele pescărești și de acvacultură ar consta în consolidarea controlului asupra regulamentelor existente și sprijinirea în continuare a punerii în aplicare a instrumentelor disponibile, inclusiv, de exemplu, a măsurilor de comercializare în temeiul articolului 68 din Fondul European pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM). Evaluarea și controlul mențiunilor incluse voluntar se pot dovedi eficiente în consolidarea credibilității. Operatorii și consumatorii vor beneficia cu siguranță în oricare dintre cazuri.

În ceea ce privește evitarea confuziei care apare ca urmare a mesajelor multiple, aceasta ar fi limitată: în timp ce ar exista posibilitatea de a verifica conținutul mențiunilor incluse pe etichetele produselor, alte forme de informare care nu se încadrează în acest domeniu nu vor fi supuse controlului.

În ceea ce privește costurile pentru operatori, o utilizare eficientă a oportunităților de finanțare disponibile ar permite producătorilor să aibă acces la noi piețe, reducând în același timp costurile pe care aceștia trebuie să le suporte pentru certificare. În special, sprijinul pentru certificare este disponibil pentru producătorii UE prin intermediul FEPAM, iar pentru producătorii din țările în curs de dezvoltare, prin intermediul programelor de dezvoltare.

Posibilitatea de a include produsele pescărești și de acvacultură în eticheta UE ecologică deja existentă ar putea fi examinată, având în vedere faptul că alimentele sunt deja eligibile în acest cadru. În baza experienței curente privind elaborarea criteriilor, procesul de stabilire a noului set de criterii ar dura cel puțin 3 ani și ar necesita investirea de resurse. Trebuie amintit faptul că acvacultura organică este reglementată și că o analiză efectuată în 2011 nu a fost concludentă cu privire la fezabilitatea și valoarea adăugată a stabilirii de criterii privind eticheta UE ecologică care să cuprindă performanța de mediu a alimentelor²⁰.

Prin recurgerea la legislația și instrumentele UE existente, criteriile privind valoarea adăugată, subsidiaritatea și proporționalitatea ar fi îndeplinite. În același timp, ar putea fi necesară finanțarea suplimentară pentru activitățile de control în scopul de a verifica conformitatea mențiunilor incluse voluntar cu legislația existentă.

²⁰ http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/EUEB_position_on_food_final.pdf

6.2. Opțiunea nr. 2: Cerințe minime stabilite de UE

Această opțiune examinează posibilitatea ca UE să stabilească cerințe minime privind mențiunile legate de sustenabilitate pentru produsele pescărești și de acvacultură. Opțiunea ar oferi un cadru coerent pentru compararea conținutului mențiunilor respective.

A acțiunile în domeniu ar aborda eficient potențiala confuzie privind caracterul mențiunilor de mediu, reducând prin urmare neîncrederea consumatorilor. De asemenea, acestea ar aborda problema credibilității, întrucât procesele de certificare s-ar baza pe cerințe relevante valabile. Cu toate acestea, opțiunea nu ar aborda problema costurilor care ar fi suportate de către producător în vederea certificării.

Această opțiune s-ar traduce prin stabilirea unor standarde de sustenabilitate, luând în considerare orientările FAO în domeniu și indicatorii deja stabiliți în cadrul politicii comune în domeniul pescuitului (PCP). Acest lucru ar implica elaborarea a două seturi de standarde la nivelul UE specifice activităților de pescuit și acvaculturii, având în vedere diferențele inerente dintre cele două metode de producție.

Implicațiile ar include pregătiri și consultări extinse, inclusiv revizuirea periodică ale standardelor și adoptarea unor noi acte legislative de către UE.

O abordare alternativă ar fi concentrarea pe cerințele minime ale procesului de certificare. Această opțiune a fost deja urmărită prin acțiuni la nivel european și internațional. Legislația existentă asigură controlul etapelor principale ale procesului de certificare. Există deja recomandări detaliate privind dezvoltarea sistemului, cerințele și mențiunile corespondente. Exemple de cele mai bune practici în certificare sunt documentate, de asemenea, în Codul de bune practici al Alianței internaționale pentru acreditare și etichetare socială și de mediu (ISEAL) și în orientările FAO și vor fi integrate în lucrările în curs de desfășurare ale ISO.

O altă alternativă ar fi prezentarea de către Comisie de recomandări și cele mai bune practici. Astfel de inițiative fără caracter legislativ ar putea încorpora referințe internaționale privind etichetarea ecologică în activitățile de pescuit și acvacultură și o abordare similară în domeniul mențiunilor de mediu pentru produsele alimentare și nealimentare. Aceasta ar putea crește transparența și ar facilita o înțelegere comună între sistemele de etichetare ecologică, operatorii din lanțul de aprovizionare și autoritățile publice. Acest lucru ar implica consultări și pregătiri similare celor din sub-opțiunile precedente, însă nu ar necesita adoptarea de acte legislative.

6.3. Opțiunea nr. 3: Stabilirea unui sistem de etichetare ecologică la nivelul întregii Uniuni

Crearea unui sistem de etichetare ecologică voluntar și de sine stătător la nivelul întregii Uniuni pentru produsele pescărești și de acvacultură ar implica o definiție a cerințelor. În plus, ar fi necesar să se elaboreze, de asemenea, proceduri pentru revizuire, certificare, etichetare și soluționarea litigiilor, împreună cu măsuri pentru promovarea noului sistem. Domeniul de aplicare ar trebui să includă atât activitățile de pescuit și acvacultură, cât și produsele

vândute în UE, independent de originea acestora. Acest aspect este relevant în special pentru sectorul în cauză, luând în considerare faptul că UE importă 65 % din consumul său de pește și că țările în curs de dezvoltare reprezintă o parte substanțială a aprovizionării.

Acțiunile în domeniu ar putea genera efecte pozitive în ceea ce privește credibilitatea etichetelor ecologice, întrucât existența unui sistem public ar putea conduce la standarde și la o performanță a certificării mai ridicate. Prezența pe piață a unei etichete ecologice publice ar putea reduce, de asemenea, confuzia cu privire la conținutul mențiunilor ecologice. Cu toate acestea, nu este clar dacă aceasta va avea vreun impact asupra furnizării altor tipuri de informații despre mediu pentru consumatori sau cum se va încadra într-o piață pe care există deja o serie de etichete recunoscute. În ceea ce privește costurile operatorilor pentru certificare, ar putea fi realizate unele economii în ceea ce privește utilizarea siglei, întrucât aceasta ar fi publică. Cu toate acestea, costurile legate de certificarea produselor ar putea să nu se modifice în mod semnificativ.

Un sistem la nivelul întregii Uniuni nu ar stopa proliferarea etichetelor ecologice și ar putea spori complexitatea prin introducerea unei alte etichete pe piață. Acesta ar putea în special să submineze sigla organică. În același timp, prezența unei etichete ecologice publice pentru produsele pescărești și de acvacultură ar putea extinde gama de opțiuni disponibile în prezent pentru producători și comercianți și ar reduce riscul ca etichetele ecologice private stabilite să devină prea dominante.

Această opțiune ar necesita adoptarea unei noi legislații, precum și alocarea de resurse pentru gestionarea sistemului. Costurile elaborării, punerii în aplicare și promovării unei etichete ecologice la nivelul întregii Uniuni pentru produsele pescărești și de acvacultură pot fi comparate cu cele suportate pentru stabilirea certificării organice și a etichetei UE ecologice și sunt semnificative în comparație cu celelalte opțiuni prezentate.

7. CONCLUZII

Etichetele ecologice pentru produsele pescărești și de acvacultură au devenit din ce în ce mai importante în ultimul deceniu. Cantitatea de produse cu etichetă ecologică a devenit substanțială în prezent, însă este concentrată deocamdată pe anumite piețe și pe anumite produse din UE. În aceeași perioadă de timp, UE a adoptat o serie de reglementări și a lansat inițiative pentru a promova protecția consumatorului și pentru a reglementa furnizarea de informații. Analizate global cu alte sectoare, etichetele ecologice pentru produsele pescărești și de acvacultură nu prezintă nicio specificitate majoră.

În prezent, etichetele ecologice pentru produsele pescărești și de acvacultură urmăresc mai multe obiective: acestea oferă comercianților cu amănuntul asigurări în ceea ce privește sustenabilitatea produselor pe care le vând. La rândul lor, comercianții cu amănuntul utilizează aceste asigurări pentru a evidenția aspecte legate de sustenabilitate în campaniile lor de informare a consumatorului și pentru a-și proteja imaginea. În plus, ei informează consumatorii cu privire la performanța de sustenabilitate a unui produs. Etichetele ecologice permit, de asemenea,

diferențierea produselor de pe piață și ar putea sprijini consumatorii în efectuarea unei alegeri.

Se vorbește foarte mult despre rolul consumatorilor și se presupune adesea existența unei cereri pentru etichetele ecologice. Cu toate acestea, legătura esențială este între furnizor și comerciantul cu amănuntul. Etichetele ecologice ar putea contribui la evitarea unei proliferări și mai mari a certificării emise de comercianți sau a declarației pe proprie răspundere.

Raportul a evidențiat o serie de probleme legate de etichetele ecologice. În primul rând, credibilitatea mențiunilor este corelată cu existența unui proces de certificare robust. În al doilea rând, confuzia este legată de proliferarea percepută a etichetelor ecologice și de utilizarea în paralel a altor instrumente de comunicare, precum și de diferențele de conținut și domeniu de aplicare între etichetele ecologice. În final, costurile asociate certificării ar putea fi substanțiale pentru producători, cu toate că vânzarea produselor cu etichetă ecologică ar putea deschide noi piețe.

În prezentul raport s-au analizat **trei opțiuni de acțiune din partea autorităților publice**, care prezintă rezultate diferite în ceea ce privește valoarea adăugată a UE, costurile, subsidiaritatea și proporționalitatea.

Prima opțiune - nicio schimbare legislativă și utilizarea eficientă a instrumentelor disponibile s-ar putea dovedi eficace în abordarea credibilității mențiunilor, însă nu ar îmbunătăți starea de confuzie care rezultă din mesajele multiple, întrucât informarea consumatorului, care nu intră sub incidența regulamentelor UE, nu este supusă controlului. În ceea ce privește costurile, utilizarea fondurilor publice ar putea contribui la reducerea costurilor de certificare pentru producători.

Această opțiune ar îndeplini criteriile privind valoarea adăugată, subsidiaritatea și proporționalitatea, întrucât este bazată pe legislația deja adoptată. În același timp, ar putea fi necesare fonduri suplimentare pentru a consolida controlul informațiilor furnizate în mod voluntar pe etichetele alimentelor.

A doua opțiune - stabilirea unor cerințe minime privind sustenabilitatea și procesul de certificare - ar aborda probleme precum potențiala confuzie și credibilitatea. Aceasta ar presupune o pregătire considerabilă și adoptarea unei noi legislații sau a unei recomandări la nivelul UE. Obiective similare ar fi atinse, în mod alternativ, prin sprijinirea standardelor internaționale care sunt în curs de elaborare.

A treia opțiune - stabilirea unui sistem de etichetare ecologică de sine stătător la nivelul întregii Uniuni pentru produsele pescărești și de acvacultură ar putea avea efecte pozitive în ceea ce privește credibilitatea etichetelor ecologice, prin crearea de stimulente și a unui control public eficace. Problema confuziei în ceea ce privește conținutul mențiunilor de mediu ar putea fi ameliorată, de asemenea, în timp ce nu este clar dacă ar exista vreun efect asupra furnizării altor tipuri de informații despre mediu pentru consumatori. În ceea ce privește costurile certificării, ar putea fi realizate doar economii limitate.

Ar fi necesară adoptarea unei noi legislații pentru a stabili un astfel de sistem la nivelul întregii Uniuni. Având în vedere diferențele în ceea ce privește pătrunderea pe piață a produselor cu etichetă ecologică în statele membre și stadiul prematur de punere în aplicare a sistemelor naționale, acțiunea la nivelul UE ar putea fi contestată din punct de vedere al subsidiarității. În mod similar, imposibilitatea de a

detecta eșecuri explicite ale pieței ar putea ridica întrebări în ceea ce privește valoarea adăugată a acțiunii UE și proporționalitatea acestei opțiuni. Costurile acestei opțiuni sunt semnificative în comparație cu celelalte două opțiuni.

Se așteaptă ca politica comună în domeniul pescuitului să atingă obiectivele în ceea ce privește sustenabilitatea până cel târziu în 2020, reducând parțial necesitatea unei etichete publice ca un factor al sustenabilității. Mai mult, rolul dublu al UE în îmbunătățirea sustenabilității de mediu prin politica comună în domeniul pescuitului și prin stabilirea criteriilor pentru evaluarea sustenabilității ar putea genera preocupări legate de coerență.